

Szczegółowe wytyczne dotyczące przyznania stypendium socjalnego

O stypendium socjalne może ubiegać się każdy student (stacjonarny i niestacjonarny) znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej. Podstawą ubiegania się o to stypendium jest wysokość miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie studenta.

Aktualnie miesięczny dochód na osobę w rodzinie studenta nie może przekroczyć **900,00 zł netto** (dochód liczony na podstawie roku kalendarzowego poprzedzającego dany rok akademicki - czyli na podstawie roku 2017, z uwzględnieniem tzw. dochodów "utraconych" i „uzyskanych”). Studenci z dochodem wyższym niż 900,00 zł netto **nie mogą** uzyskać stypendium (niezależnie od tego jak wysoki byłby dochód netto tj. czy wynosiłby 1 500,00 zł, czy 1 001,00 zł.)

Student może ubiegać się o stypendium socjalne już na pierwszym roku studiów. Student może otrzymywać stypendium socjalne **tylko na jednym**, wybranym przez siebie kierunku studiów. Student, który ukończył już jedno studia nie może ubiegać się o stypendium (nie dotyczy to studenta, który ukończył jedynie studia I st. i kontynuuje naukę, by otrzymać tytuł magistra).

O stypendium socjalne w zwiększonej wysokości może ubiegać się student studiów stacjonarnych, który spełnia warunki ubiegania się o stypendium socjalne, a dodatkowo zamieszkuje czasowo w Sosnowcu lub okolicach, zaś codzienny dojazd do uczelni z miejsca stałego zamieszkania uniemożliwiłby mu lub utrudnił studiowanie.

Szczegółowe informacje niezbędne do prawidłowego wypełnienia wniosku

Osoby w rodzinie studenta oraz kwestia samodzielności finansowej

We wniosku o stypendium socjalne student może uwzględnić **wyłącznie** następujące osoby:

- 1) student,
- 2) współmałżonek studenta,
- 3) dzieci studenta lub współmałżonka:
  - a) niepełnoletnie,
  - b) pełnoletnie, ale tylko uczące się - do 26 roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów - do ich ukończenia,
  - c) niepełnosprawne – bez względu na wiek,
- 4) rodzice studenta,
- 5) rodzeństwo studenta:
  - a) niepełnoletnie,

- b) pełnoletnie, ale tylko uczące się - do 26 roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów - do ich ukończenia,
- c) niepełnosprawne – bez względu na wiek.

Skład rodziny ustala się zgodnie ze stanem na dzień składania wniosku. Należy przedstawić dochody tych osób, które wchodzi w skład rodziny w momencie składania wniosku.

Jest to katalog **wyczerpujący**, wskazany w ustawie, w związku z powyższym uczelnia, nawet w wyjątkowych przypadkach, **nie może uwzględnić** innych osób przy badaniu sytuacji materialnej studenta (np. babci lub dziadka studenta, dalszych krewnych, rodziców małżonka studenta).

Student może ubiegać się o stypendium socjalne bez wykazywania dochodów osiągniętych przez rodziców i rodzeństwo **tylko i wyłącznie w dwóch przypadkach, wtedy gdy:**

- 1) nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego z żadnym z rodziców i potwierdzi ten fakt w złożonym oświadczeniu, a jednocześnie spełnia **jeden z następujących warunków:**
  - a) ukończył 26 rok życia,
  - b) pozostaje w związku małżeńskim,
  - c) ma na utrzymaniu dzieci,
  - d) osiągnął pełnoletniość, przebywając w pieczy zastępczej

lub wtedy, gdy

- 2) spełnia łącznie następujące warunki:
  - a) posiadał stałe źródło dochodów w ostatnim roku podatkowym (2017),
  - b) posiada stałe źródło dochodów w roku bieżącym (2018),
  - c) jego miesięczny dochód w okresach, o których mowa w lit. a) i b) jest wyższy lub równy 1,15 sumy kwoty określonej w art. 5 ust. 1 i kwoty określonej w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (kwota ta wynosi **930,35 zł**).
  - d) nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego z żadnym z rodziców i potwierdził ten fakt w złożonym oświadczeniu.

Tylko i wyłącznie spełnienie powyższych warunków pozwala uznać studenta za samodzielnie finansowo i tym samym pozwala studentowi na przedstawienie jedynie dochodów własnych.

Wysokość miesięcznego dochodu na osobę w rodzinie studenta

Jeśli wysokość miesięcznego dochodu netto na osobę w rodzinie studenta w roku 2017 nie była wyższa niż 900,00 zł, student może złożyć wniosek o stypendium socjalne lub o stypendium socjalne w zwiększonej wysokości w związku z miejscem zamieszkania.

Wszystkie dochody netto wszystkich członków rodziny studenta z roku 2017 należy zsumować, a następnie podzielić przez 12 miesięcy i przez liczbę wszystkich osób w rodzinie – w ten sposób wylicza się miesięczny dochód na osobę w rodzinie. Dochód ten **nie może** przekroczyć 900,00 zł netto.

Pod pojęciem wszystkie dochody należy rozumieć:

- dochód każdego członka rodziny opodatkowany podatkiem za zasadach ogólnych,
- dochód każdego członka rodziny opodatkowany podatkiem zryczałtowanym lub kartą podatkową,
- dochód każdego członka rodziny niepodlegający opodatkowaniu, wpisany w oświadczeniu – są to dochody wymienione w art. 3 pkt 1 lit. c ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Dochody niepodlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych lub zryczałtowanym podatkiem dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, które nie zostały wymienione w katalogu dochodów w art. 3 pkt 1 lit. c ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, **nie są brane pod uwagę** przy ustalaniu sytuacji materialnej studenta przy przyznawaniu stypendium socjalnego - **będą to np. świadczenia rodzinne (tj. zasiłek rodzinny, dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze, w tym zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne), świadczenia z pomocy społecznej (tj. zasiłki stałe, okresowe, celowe itd.) a także świadczenie wychowawcze (potocznie nazywane „500+”). Ponadto do dochodu nie wlicza się:**

- 1) świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, otrzymywanych na podstawie przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym,
- 2) stypendiów przyznawanych uczniom, studentom i doktorantom w ramach:
  - a) funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
  - b) niepodlegających zwrotowi środków pochodzących z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA),
  - c) umów międzynarodowych lub programów wykonawczych, sporządzanych do tych umów albo międzynarodowych programów stypendialnych;
- 3) świadczeń pomocy materialnej dla uczniów otrzymywanych na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- 4) świadczeń, o których mowa w art. 173a, 199a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2012 r. poz.572, z późn.zm.),
- 5) stypendiów o charakterze socjalnym przyznawanych przez inne podmioty, o których mowa w art. 21 ust.1 pkt 40b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.), tj. stypendiów o charakterze socjalnym dla uczniów i studentów, których wysokość i zasady udzielania zostały określone w uchwale organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, oraz stypendia dla uczniów i studentów przyznane przez organizacje, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego, na podstawie regulaminów zatwierdzonych przez organy statutowe udostępnianych do publicznej wiadomości za pomocą Internetu, środków masowego przekazu lub wykładanych (wywieszanych) dla zainteresowanych w pomieszczeniach ogólnie dostępnych - do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 3 800 zł.

Uwaga osoby uzyskujące dochody z gospodarstwa rolnego!

Aby obliczyć dochód danej osoby z gospodarstwa rolnego na potrzeby wniosku o stypendium socjalne należy pomnożyć ilość hektarów przeliczeniowych z gospodarstwa (lub gospodarstw), które należały do tej osoby w 2017 r. przez ogłoszoną przez Prezesa GUS kwotę.

Zgodnie z obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 21 września 2018 r. przeciętny dochód z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego wynosił w 2017 r. 3 399 zł (jest to dochód roczny).

Uwaga:

- na zaświadczeniu z Urzędu Gminy musi być wyraźnie napisane, że **w roku 2017** dana osoba była właścicielem gospodarstwa o podanej wielkości, zaświadczenie z bieżącą datą stwierdzające, że dana osoba jest właścicielem gospodarstwa o wielkości..... jest niewystarczające - chodzi o potwierdzenie wielkości gospodarstwa w 2017 roku! Kwota dochodu z tego gospodarstwa jest na zaświadczeniu niepotrzebna.
- tylko obszar powyżej 1 ha lub 1 ha przeliczeniowego jest uznawany za gospodarstwo rolne.

Wysokość odliczanej składki zdrowotnej

Kwota składki zdrowotnej jest potrzebna, by obliczyć wysokość dochodu podlegającego opodatkowaniu - m.in. kwotę tej składki odejmuje się od kwoty dochodu brutto (na zaświadczeniu z US i na dokumentach typu PIT-11 nie widnieje kwota dochodu netto, czyli po odliczeniach - trzeba obliczyć ją samodzielnie, do tego obliczenia potrzebna jest m.in. wysokość składki zdrowotnej).

Wysokość składki zdrowotnej odliczana przy wyliczaniu miesięcznego dochodu danej osoby powinna być potwierdzona odpowiednim zaświadczeniem z ZUS-u lub z miejsca pracy. **Udokumentowana musi być wysokość każdej składki zdrowotnej od każdego dochodu** (jeśli dana osoba pracuje na etat w firmie X oraz na umowę zlecenie w firmie Y to potrzebuje zaświadczenie o wys. składki zdrowotnej z każdej firmy lub jedno zaświadczenie z ZUS-u, ale z wyodrębnionymi składkami z każdej z firm, a nie tylko z kwotą będącą sumą tych dwóch składek).

Zaświadczenia o wysokości składki zdrowotnej należnej w związku z danym dochodem **nie są potrzebne**, w przypadku:

- zerowego dochodu brutto (od zera niczego nie należy odejmować),
- dochodu opodatkowanego zryczałtowanym podatkiem dochodowym,
- „dochodu utraconego”,
- dochodu z gospodarstwa rolnego (czy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu).

Obliczając dochód odlicza się całą kwotę składki zdrowotnej (9% podstawy).

Na dokumentach typu PIT-11 za 2017 r. widnieje częściowa kwota składki zdrowotnej (tylko część odliczana od podatku, czyli 7,75% podstawy, a nie pełne 9%).

Wykaz dokumentów, które należy dołączyć do wniosku

Podstawowe dokumenty, **najczęściej** (nie jest to pełna lista dlatego w szczególnie skomplikowanych sytuacjach może okazać się niezbędne przedstawienie dodatkowych dokumentów) dołączane do wniosku:

- zaświadczenie z Urzędu Skarbowego o dochodach dla każdego pełnoletniego członka rodziny (również w sytuacji braku dochodu),
- zaświadczenie o wysokości pełnej (9% podstawy) składki zdrowotnej w 2017 r. – z ZUS-u lub od pracodawcy (w przypadku kilku źródeł dochodów u jednej osoby, potrzebne jest zaświadczenie o wysokości składki zdrowotnej od każdego dochodu).

Uwaga: zaświadczenia o wysokości składki zdrowotnej należnej w związku z danym dochodem **nie są potrzebne**, w przypadku:

- zerowego dochodu brutto (od zera niczego nie należy odejmować),
- dochodu opodatkowanego zryczałtowanym podatkiem dochodowym,
- „dochodu utraconego”
- dochodu z gospodarstwa rolnego (czy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu),
- gdy na PIT-11/11A/40A widnieje kwota składki zdrowotnej 0 zł.

Dokumenty konieczne, jeśli w składzie rodziny studenta znajduje się rodzeństwo lub dzieci studenta:

1. dokument potwierdzający wiek niepełnoletniego rodzeństwa lub dzieci studenta (np. akt urodzenia, zaświadczenie ze szkoły z datą urodzenia),
2. zaświadczenie ze szkoły/uczelni potwierdzające pobieranie nauki w roku 2017/2018 przez pełnoletnie rodzeństwo lub dzieci studenta; zaświadczenie powinno podawać również datę urodzenia (w przypadku braku daty urodzenia na zaświadczeniu konieczny jest osobny dokument potwierdzający wiek).

Dodatkowe dokumenty - konieczność ich złożenia zależy od sytuacji rodziny, np.:

1. zaświadczenie z Urzędu Gminy o ilości hektarów przeliczeniowych w gospodarstwie rolnym w roku 2017 dla członka rodziny, który jest właścicielem gospodarstwa.
Uwaga: *na zaświadczeniu z Urzędu Gminy musi być wyraźnie napisane, że w roku 2017 dana osoba była właścicielem gospodarstwa o podanej wielkości, zaświadczenie z bieżącą datą stwierdzające, że dana osoba jest właścicielem gospodarstwa o wielkości... jest niewystarczające; chodzi o potwierdzenie wielkości gospodarstwa w 2017 roku! Kwota dochodu z tego gospodarstwa jest na zaświadczeniu niepotrzebna*
2. wyrok sądu o wysokości przyznanych alimentów dla danej osoby z rodziny studenta,
3. zaświadczenie od komornika o bezskutecznej egzekucji alimentów w 2017 r. lub o częściowej egzekucji,

4. zaświadczenie o wysokości wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2017 roku dla danej osoby,
Uwaga: w przypadku nieotrzymywania alimentów, oprócz zaświadczenia od komornika **konieczne jest zaświadczenie o niepobieraniu w 2017 r. świadczeń z funduszu alimentacyjnego**
5. akt zgonu osoby z rodziny studenta,
6. akt małżeństwa studenta,
7. dokument potwierdzający fakt „utrąty dochodu”, np. świadectwo pracy lub zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach stwierdzające, że dana osoba była zatrudniona w firmie.... na umowę ... w okresie od .. do .... lub umowa zlecenie,
8. dokument potwierdzający fakt „uzyskania dochodu” i jego kwotę, np. zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach od pracodawcy, stwierdzające, że dana osoba jest zatrudniona w firmie.... na umowę ... w okresie od .. do .... , a kwota wynagrodzenia netto za miesiąc ... wynosi .... zł.

Dochód utracony i uzyskany – wyjaśnienia

Dochody utracony i uzyskany służą aktualizacji wyliczeń opartych na roku 2017. W sytuacjach, gdy w momencie składania wniosku w stosunku do roku 2017 zaszły zmiany w dochodach członków rodziny (brak źródła dochodu, które w 2017 r. występowało, czyli dochód utracony lub nowe źródło dochodu, którego nie było w 2017 r., czyli dochód uzyskany) - należy wyliczenia oparte na roku 2017 odpowiednio zweryfikować odejmując od **miesięcznych** dochodów całej rodziny z 2017 r. miesięczny dochód utracony (średni miesięczny, dochód z całego roku podzielony na 12) lub dodając do **miesięcznych** dochodów całej rodziny z 2017 r. miesięczny dochód uzyskany (z pierwszego pełnego miesiąca).

Punktem odniesienia jest zawsze moment składania wniosku. Oznacza to, że np. jeśli ktoś z rodziny miał w roku 2018 od lutego do sierpnia dochód ze źródła, którego nie było w 2017 r. - nie jest to dochód utracony, gdyż w momencie składania wniosku nie ma już dochodu z tego źródła.

Uwaga: Należy pamiętać, że nie każdy rodzaj dochodu może być uważany za dochód utracony lub uzyskany.

Dochód uzyskany

Jeżeli w roku 2018 w rodzinie studenta sytuacja materialna uległa polepszeniu, w związku z pojawieniem się u któregoś członka rodziny dochodu z wymienionych niżej powodów, to dochody rodziny z roku 2017 trzeba powiększyć o tzw. dochód uzyskany – z tym, że jego uzyskanie może być spowodowane tylko i wyłącznie:

1. zakończeniem urlopu wychowawczego,
2. uzyskaniem prawa do zasiłku dla bezrobotnych lub stypendium dla bezrobotnych,
3. uzyskaniem zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
4. uzyskaniem zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej,

5. rozpoczęciem pozarolniczej działalności gospodarczej lub wznowieniem jej wykonywania po okresie zawieszenia w rozumieniu art. 14a ust. 1d ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej,
6. uzyskaniem zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
7. uzyskaniem świadczenia rodzicielskiego,
8. uzyskaniem zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,
9. uzyskaniem stypendium doktoranckiego określonego w art. 200 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym.

Tylko dochód z ww. źródeł musi być doliczony do dochodów z roku 2017 jako uzyskany. **Do miesięcznego dochodu całej rodziny z roku 2017** dolicza się wówczas miesięczną kwotę netto dochodu uzyskanego z pierwszego pełnego miesiąca i otrzymaną kwotę dzieli się przez liczbę członków rodziny.

Do składanego wniosku **konieczne jest** dołączenie dokumentu potwierdzającego fakt uzyskania dochodu; dokument **musi** określać źródło dochodu (np. nazwa, adres, etc. zakładu pracy), kwotę netto dochodu z pierwszego pełnego miesiąca, datę uzyskania dochodu (datę zatrudnienia np.), fakt otrzymywania dochodu w momencie wydania zaświadczenia. Zgłoszenie dochodu uzyskanego w rodzinie jest **obowiązkiem studenta**.

Dochód utracony

Jeżeli do chwili obecnej (w roku 2017 lub 2018) w rodzinie studenta sytuacja materialna uległa pogorszeniu, w związku z utratą przez kogoś członka rodziny dochodu z wymienionych niżej powodów - to dochody rodziny z roku 2017 można pomniejszyć o tzw. dochód utracony – z tym, że jego utrata może być spowodowana tylko i wyłącznie:

1. uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego,
2. utratą prawa do zasiłku dla bezrobotnych lub stypendium dla bezrobotnych,
3. utratą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
4. utratą zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury, renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej,
5. wyrejestrowaniem pozarolniczej działalności gospodarczej lub zawieszeniem jej wykonywania w rozumieniu art. 14a ust. 1d ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672, z późn. zm.),
6. utratą zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
7. utratą zasądzonych świadczeń alimentacyjnych w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do tych świadczeń,
8. utratą świadczenia rodzicielskiego,
9. utratą zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,
10. utratą stypendium doktoranckiego określonego w art. 200 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

Tylko dochód z ww. sytuacji może być odliczony od dochodów z roku 2017 jako utracony.

Od miesięcznego dochodu całej rodziny z roku 2018 odlicza się wówczas średnią miesięczną kwotę „dochodu utraconego” i otrzymaną kwotę dzieli się przez liczbę członków rodziny. Pamiętać należy, że nawet jeśli osoba miała źródło tego dochodu tylko przez kilka miesięcy roku 2017 to obliczając średnią miesięczną kwotę - całą kwotę z tego okresu trzeba podzielić na 12 miesięcy.

Jeśli utrata źródła dochodu nastąpiła w roku 2017 i w tym samym roku pojawiło się inne, nowe źródło dochodu, aktualne na dzień składania wniosku - dochód utracony odlicza się jedynie w tej wysokości, która nie znajduje pokrycia w dochodzie z nowego źródła (jeśli dochód z nowego źródła jest wyższy niż ze źródła utraconego - nie zachodzi w ogóle sytuacja dochodu utraconego).

W związku z tym, nie można traktować jako „dochodu utraconego” np. dochodu z alimentów, jeśli osoba zobowiązana do ich płacenia żyje, dochodów z gospodarstwa rolnego, które zostało sprzedane. Mimo, że dana osoba nie ma już w chwili obecnej tych dochodów – trzeba ich kwotę osiągniętą w roku 2017 uwzględnić przy obliczaniu miesięcznego dochodu. Natomiast jeśli np. dana osoba pracowała cały rok 2017 w firmie X na umowę zlecenie lub umowę o pracę, a umowa ta uległa zakończeniu w roku 2017 lub 2018 to dochód z 2017 roku (np. 26 300,00 zł widniejące na PIT-11 i na zaświadczeniu z US) nie jest uwzględniany w wyliczeniach, miesięczny dochód tej osoby wynosi 0 zł.